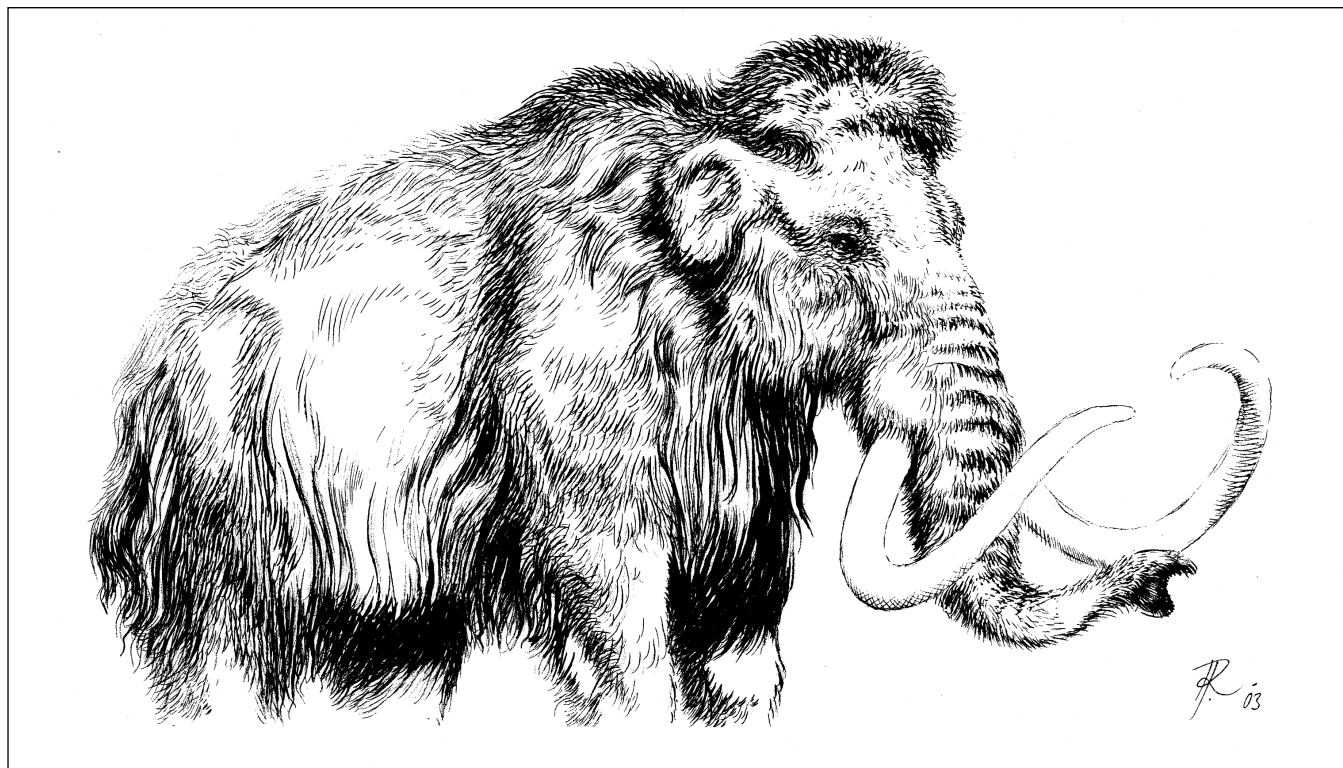

Otevření nové expozice "Život v době mamutů aneb diorama pleistocenní krajiny" v Muzeu Českého krasu

The Opening of the New Exhibition: „Life in the Mammoth Era, or Diorama of Pleistocene Landscape“

Irena Jančaříková¹, Jiří Teichmann²

Obr. 1. Perokresba mamuta (*Mammuthus primigenius*), Jiří Teichmann.

Fig. 1. Line drawing of the woolly mammoth (*Mammuthus primigenius*) by Jiří Teichmann.

0. Abstract

The new exhibition called „Life in the Mammoth Era, or Diorama of Pleistocene Landscape“ was festively opened on May 20, 2006 in the Museum of the Czech Karst. Visitors can see some animals which lived in the last Ice Age 20,000 years ago. The author of diorama is an excellent painter, author of palaeontological reconstructions, Jiří George Teichmann.

1. Úvod

Ve vstupní prostře Muzea Českého krasu, konkrétně v domě čp. 88 na Husově náměstí v Berouně, byla dne 20. května 2006 slavnostně otevřena nová expozice "Život v době mamutů aneb diorama pleistocenní krajiny". Stalo se tak v rámci "Druhé berounské muzejní noci".

Diorama je umístěno ve výklenku prostory a vzhledově připomíná zpredu prosklené "akvárium" nepravidelného tvaru dlouhé cca 160 cm, vysoké cca 50 cm a hluboké cca 50 cm, posazené ve výšce 115 cm (Foto 1 a 2). Celou zadní část dioramatu tvoří obraz Jiřího Teichmanna volně zobrazující krajinu dnešní koněpruské oblasti. V pravé části obrazu jsou vymalovány strmé vápencové srázy vrchů Kotýz a Zlatý kůň. Pod Kotýzem protéká Suchomastský potok. V levé části obrazu je lehce zasněžená mírně zvlněná krajina

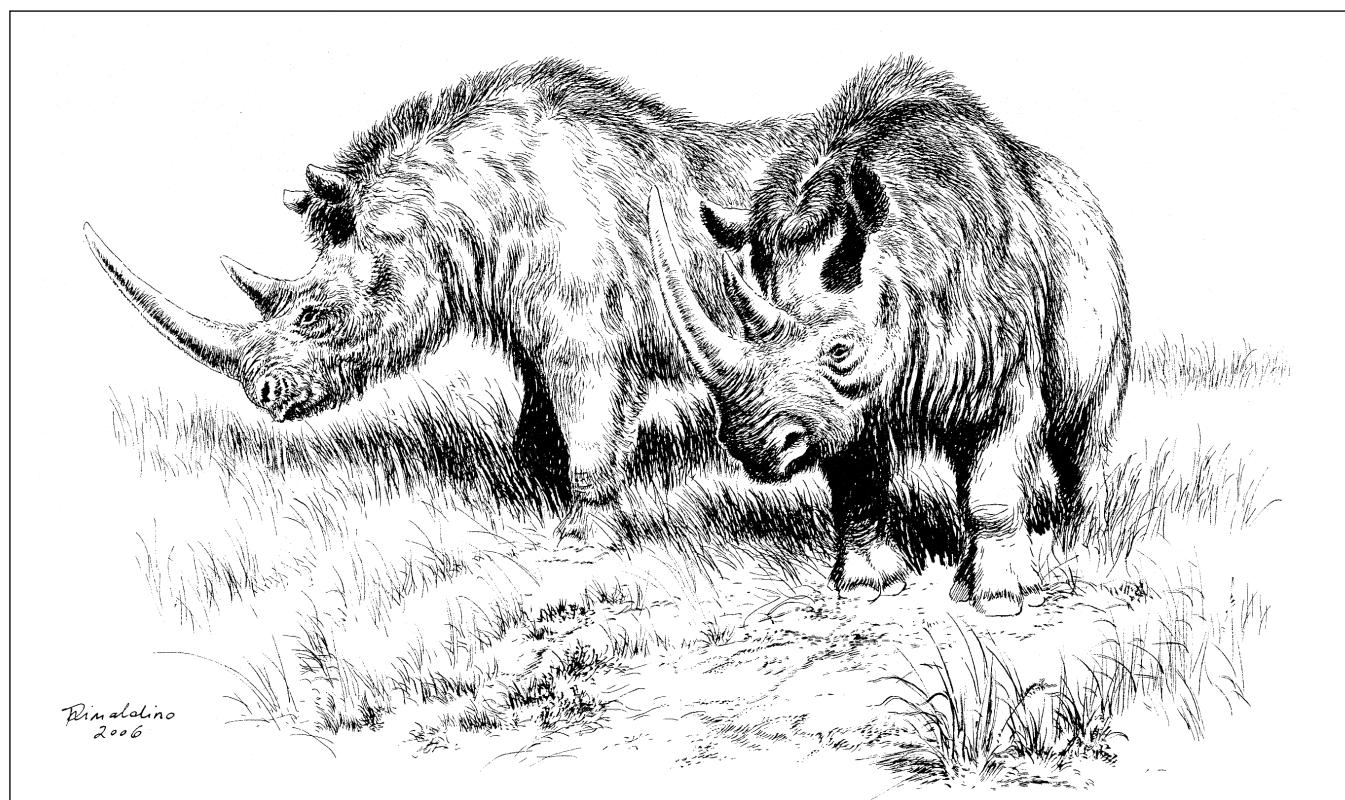
osvětlená ranními červánky. Obraz je časově zasazen o 20 000 let nazpátek, do poslední doby ledové. Svědčí o tom zde zobrazená zvířata, zejména dnes již vyhynulý mamut a srstnatý nosorožec (obr. 1 a 2). Z dalších zvířat je vyobrazen kůň a bizon. V potoce si postavili své obydlí bobři.

Před obrazem je trojrozměrný model krajiny, který plynule navazuje na pozadí. Ze zvířat zde najdeme mamuta, losa, kozorožce a pižmoně. Poměrně věrné modely těchto zvířat vyrábí firma Schleich a jsou běžně v prodeji. Do dioramatu v muzeu je věnovala prodejna Bubu hračky z Berouna. Pod dioramatem jsou umístěna čtyři okénka. V každém okénku se nachází jedna figurka zvířete. Jde o losa, prase divoké, bizona a šavlozubého tygra. Návštěvníci si mohou tato okénka rozsvěcet.

Autorem obrazové rekonstrukce pleistocenní krajiny a realizace dioramatu je Jiří George Teichmann (1957), zvaný též Rinaldino. Vyučený brusíř skla emigroval v roce 1983 do Kanady. Zde

¹ Muzeum Českého krasu, Husovo nám. 87, 266 01 Beroun, email: irena.jancarikova@muzeum-beroun.cz

² Bohumila Hájků 3, 267 01 Popovice, www.iceagebeasts.com
Čes. kras (Beroun), 32 (2006), 61-62, 2 obr. v textu, 2 obr. na obálce
© Muzeum Českého krasu
ISSN 1211-1643
ISBN 80-903477-1-1

Obr. 2. Perokresba srstnatého nosorožce (*Coelodonta antiquitatis*), Jiří Teichmann.

Fig. 2. Line drawing of the woolly rhinoceros (*Coelodonta antiquitatis*) by Jiří Teichmann.

poznával divokou přírodu Kanady a Aljašky. Usadil se v kanadském teritoriu Yukon. Začal tu profesionálně malovat a vážně se zabývat studiem paleontologie. Od roku 1995 ztvárňuje na svých plátech převážně pravěký život a přírodu. Při tvorbě svých obrazů spolupracuje se známými kanadskými a americkými paleontology. Vytvořil již mnoho obrazů s tematikou pravěkého života, které jsou vystavovány v různých muzeích v Kanadě, USA a dalších zemích. Po sametové revoluci se vrátil na Berounsko kde vyrůstal a začal spolupracovat s Muzeem Českého krasu v Berouně.

Odborným poradcem při vytváření dioramatu byl prof. RNDr. Oldřich Fejfar, CSc. (1931). Vystudoval geologii a paleontologii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze, ve studiu pokračoval na Univerzitě v Mnichově (Fejfar, Major 2005). Dlouhá léta (1954-1991) pracoval v Ústředním ústavu geologickém (nyní Česká geologická služba). Dnes působí jako profesor Ústavu geologie a paleontologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Věnuje se paleontologii vyšších obratlovců, zejména savců. Zúčastnil se řady paleontologických expedic po celém světě. V roce 1995 mu byla udělena stříbrná medaile Univerzity Karlovy za navázání mezinárodních vztahů v oboru paleontologie. Pro berounské muzeum je spolupráce s tak významným paleontologem nesmírně cenná.

Na realizaci a výtvarném řešení dioramatu se dále velkou měrou podílela Mgr. Barbora Jakubková. Konstrukci dioramatu realizoval muzejní konzervátor Dušan Švrček, DiS. Text umístěný vedle dioramatu, který popisuje dobu ledovou a zejména charakteristiku jednotlivých zvířat, vypracovala RNDr. Irena Jančaříková. Diorama je odborně nasvětleno výstavním osvětlením, které zabudoval pan Václav Kubela. Realizace dioramatu stála cca 20 000 Kč.

Existence dioramatu v muzeu je velmi záslužný počín, neboť starší pleistocén je na Berounsku poměrně hojně zastoupen. V paleontologické sbírce Muzea Českého krasu jsou sice nejvíce shromážděny zkameněliny staropravohorních bezobratlých mořských živočichů,

ale kosti pleistocenních zvířat jsou co se týče množství a významu hned za nimi (Jančaříková, Brinke a Přidalová 2005).

Diorama je určeno zejména pro menší děti, které jsou pleistocenními zvířátky opravdu nadšený, hlavně se jim líbí rozsvěcování jednotlivých okének. Diorama si prohlédlo od doby jeho otevření dne 20. května až do 31. října 2006 kdy byla uzávěrka sborníku celkem 4334 návštěvníků.

V Muzeu Českého krasu jsou pro návštěvníky nyní otevřeny celkem čtyři stálé expozice s geologickou a paleontologickou tematikou. Jsou to: "Geologicko paleontologická expozice Barrandien" a expozice "Jeskyňe a jeskyňáři v Českém krasu" (Jančaříková 1998) otevřené v roce 1997, dále expozice pod širým nebem "Geopark Barrandien" (Jančaříková 2003) otevřená v roce 2003 a konečně výše popsaná expozice "Život v době mamutů aneb diorama pleistocenní krajiny" z roku 2006. Všechny tyto expozice se navzájem doplňují a umožňují tak získat názorný a ucelený přehled o geologickém vývoji Barrandienu a jeho pokryvných útvarů.

Literatura:

- Fejfar O., Major P. (2005): *Zaniklá sláva savců*. – Academia: 1-278. Praha.
- Jančaříková I. (1998a): Průvodce expozicí „Jeskyňe a jeskyňáři v Českém krasu“ v Muzeu Českého krasu v Berouně. – *Čes. kras (Beroun)*, 24: 101-104.
- Jančaříková I. (1998b): Průvodce geologicko-paleontologickou expozicí Barrandien v Muzeu Českého krasu v Berouně. – *Čes. kras (Beroun)*, 24: 95-101.
- Jančaříková I. (2003): Geopark Barrandien otevřen. – *Čes. kras (Beroun)*, 29: 48.
- Jančaříková I., Brinke T., Přidalová P. (2005): Mimořádná inventarizace osteologického materiálu v Muzeu Českého krasu. – *Čes. kras (Beroun)*, 31: 53-54.